

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΠΤΟΚ LEADER ΔΡΑΜΑΣ 2023-2027
Ο.Τ.Δ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ο.Τ.Α.
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΣ ΚΑΠ)

Κωδικός Πρόσκλησης ΟΠΣΚΑΠ:
Π3-77-4.1_EL_005_Δ_2026_1

Ημερομηνία: 25.09.2026
Αρ. Πρωτοκόλλου: 306

1^Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΑΡ. ΠΡΩΤ. 264/22.07.2026
1^{ΗΣ} ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΣ ΚΑΠ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ -
ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)»
ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

LEADER

Τοπική Ανάπτυξη με
Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α.

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας “Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.” και άλλες διατάξεις» (Α’ 61).

β) Του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α’ 147), όπως ισχύει, καθώς και τις εγκυκλίους της ΕΑΑΔΗΣΥ για την υλοποίησή του.

γ) Του ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» (Α’ 36).

δ) Του ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις", (Α’ 137) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.

ε) Του ν. 4624/2019 “Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις”, (Α’ 137).

2. Τους Κανονισμούς και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, και ειδικότερα τα άρθρα 29-34 αυτού.

β) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ’ εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης όπως ισχύει.

γ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

δ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

ε) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1405/2006 του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2006 σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1782/2003.

στ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ισχύει.

ζ) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

η) Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2832 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

θ) Την απόφαση της Επιτροπής της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/21/ΕΕ).

ι) Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (Notion of Aid) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).

ια) Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2016/C8/02).

3. Την υπό στοιχεία C (2022) 8270 final/21.11.2022 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει.

4. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα» (2021/C 153/01) για τον περιφερειακό χάρτη, όπως ισχύει σύμφωνα με την Απόφαση C(2023) 6801 final της Επιτροπής.

5. Την υπ' αριθ. 2648/31.10.2024 απόφαση ανάθεσης καθηκόντων στις ΟΤΔ ως Ενδιάμεσους Φορείς (ΑΔΑ: 9ΤΛ14653ΠΓ-ΕΘΠ).

6. Την υπ' αριθ. 2450/11.10.2024 απόφαση ανάθεσης καθηκόντων της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ στις ΕΥ στις Περιφέρειες ως Ενδιάμεσους Φορείς (ΑΔΑ: 622Α4653ΠΓ-ΓΤΒ), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 8060/13.01.2025 όμοια απόφαση (ΑΔΑ: 6Α0Η4653ΠΓ-ΖΚΚ).

7. Την υπ' αριθ. 2097/10.11.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση προγραμμάτων τοπικών στρατηγικών LEADER/ΤΑΠΤΟΚ στο πλαίσιο της υπ' αρ. 2545/10.10.2022 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027» (Β' 5361), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης» (Β' 6539).

8. Την υπ' αριθ. 1040/28.03.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 1571/11-05-2023 (Β' 3222), 2250/25-07-2023 (Β' 4717) και 382354/04-12-2024 (Β' 6735) όμοιες αποφάσεις.
9. Την υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 (Β' 4030) κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με θέμα: «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο εφαρμογής των παρεμβάσεων Π3-77-4.1 «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)» του ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 770)».
10. Την υπ' αριθ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.7.2016 εγκύκλιο του Υφυπουργού Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, όπως εκάστοτε ισχύει.
11. Την υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 απόφαση «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)», (Β' 7144).
12. Την με αριθ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/02.11.2016 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
13. Την με αριθ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
14. Το υπ' αριθ. 41364/ΕΥΚΕ 5317/05.04.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών πόσιμου ύδατος».
15. Το υπ' αριθ. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27.11.2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
16. Τη με αριθ. πρωτ. 63982/10.04.2025 διατύπωση γνώμης της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ), που δόθηκε για το υπόδειγμα της πρόσκλησης.
17. Την υπ' αριθ. 2450/11-10-2024 (ΑΔΑ: 622Α4653ΠΓ-ΓΤΒ) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Ορισμός Α) των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων των Περιφερειών και Β) των Γενικών Διευθύνσεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών ως Ενδιάμεσων Φορέων (ΕΦ) Παρεμβάσεων του Πυλώνα II του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 και ανάθεση καθηκόντων σε αυτές».
18. Την υπ' αριθ. 2648/31-10-2024 (ΑΔΑ: 9ΤΛ14653ΠΓ-ΕΘΠ) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα: «Ορισμός των Ομάδων Τοπικής δράσης ως Ενδιάμεσων Φορέων (ΕΦ) Παρεμβάσεων του Πυλώνα II του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 και ανάθεση καθηκόντων σε αυτές».
19. Την υπ' αριθ. πρωτ. 408041/27-12-2024 Απόφαση του Γ.Γ. Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών περί «Έγκρισης 1ης Τροποποίησης Τοπικού Προγράμματος της ΟΤΔ: Αναπτυξιακής Δράμας ΑΕ.- Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤοΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)» του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027»
20. Το με αρ. πρωτ. 190281/17-07-2026 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ), με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της ΟΤΔ Αναπτυξιακής Δράμας Α.Ε.-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

21. Την υπ' αρ. Αποφ. 1/ ΠΡΑΚΤ. 10/21.07.2026 ΕΔΠ ΣΣ ΚΑΠ 23-27/ Έγκριση Σχεδίου Πρόσκλησης Δημοσίων απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) Αναπτυξιακής Δράμας ΑΕ.-Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

22. Την υπ' αρ. 1/ΠΡΑΚΤ.11/23.09.2026 απόφαση της ΕΔΠ LEADER, η οποία εγκρίνει την 1η τροποποίηση της πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ ΑΕ και των συνημμένων αυτής, προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων:

- Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' Βαθμού και οι φορείς τους,
- Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα
- Τοπικοί φορείς εκτός Δημόσιου Τομέα (όπως σύλλογοι, σωματεία, ΑΜΚΕ, ΜΚΟ, ΝΠΙΔ) με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.
- Φορείς που έχουν σχετική αρμοδιότητα, όπως ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), οι ορειβατικοί σύλλογοι, οι Εφορείες Αρχαιοτήτων, τα δασαρχεία και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης», έτσι όπως καταρτίζεται από το αρμόδιο υπουργείο σε ετήσια βάση.

Η έδρα ή το παράρτημα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή της οικείας περιφέρειας, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται αποδεδειγμένα εντός της περιοχής παρέμβασης.

Επιπλέον για τους δυνητικούς δικαιούχους ισχύουν τα εξής:

1. Δικαιούχος δύναται να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει, συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ, καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων.
2. **Δυνητικοί Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:**
 - i. Εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες,
 - ii. Φορείς/νομικά πρόσωπα στους οποίους έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/2 έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α' 137).
3. Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ, **με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού**. Δεν επιτρέπεται η υποβολή

αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά ΤΠ για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις αυτές, επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας υπο-παρέμβασης ανά ΤΠ αλλά διαφορετικής πρόσκλησης, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα νομικά πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά ποσοστό 100% για όλη την προγραμματική περίοδο, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός των πράξεων δεν υπερβαίνει τα όρια του άρθρου 7 της ΚΑ 161876/22-06-26.

4. Στην περίπτωση της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-5.1 οι δικαιούχοι, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, δεν μπορούν να έχουν λάβει ενίσχυση ή σσωνος σημασίας που υπερβαίνει το ποσό των 300.000,00 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο 3 ετών.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΡΑΞΕΩΝ),

προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρέμβασης

Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ (για υπο-παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα)

Πίνακας γεωγραφικών περιοχών εφαρμογής των Παρεμβάσεων: Με την παρούσα πρόσκληση ορίζονται ως περιοχή εφαρμογής του προγράμματος οι ακόλουθες Δημοτικές Κοινότητες (Δ.Κ.) και Τοπικές Κοινότητες (Τ.Κ.):

A/A	Περιφερ. Ενότητα	Δήμος	Τοπική/Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής *
1	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Μακρυπλαγίου	90020108	Ορεινή
2	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Μαυροβάτου	90020109	-
3	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Μικροχωρίου	90020110	-
4	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Μοναστηρακίου	90020111	Μειονεκτική
5	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Μυλοποτάμου	90020112	Μειονεκτική
6	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Νικοτσάρας	90020113	-
7	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Σιδηρονέρου	90020201	Ορεινή
8	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Σκαλωτής	90020202	Ορεινή
9	Δράμας	Δράμας	Δ.Κ. Δράμας (Αμπελάκια, Νέα Σεβάστεια, Ταξιάρχες, Άγιος Τιμόθεος)	90020101	Ορεινή (Ταξιάρχες, Άγιος Τιμόθεος)
10	Δράμας	Δράμας	Δ.Κ. Ξηροποτάμου	90020102	Μειονεκτική
11	Δράμας	Δράμας	Δ.Κ. Χωριστής	90020103	Μειονεκτική
12	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Καλλιφύτου	90020104	Μειονεκτική
13	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Καλού Αγρού	90020105	-
14	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Κουδουνίων	90020106	-
15	Δράμας	Δράμας	Τ.Κ. Λιβαδερού	90020107	Ορεινή

A/A	Περιφερ. Ενότητα	Δήμος	Τοπική/Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής *
16	Δράμας	Δοξάτου	Δ.Κ. Αγίου Αθανασίου	90010101	-
17	Δράμας	Δοξάτου	Δ.Κ. Δοξάτου	90010102	Μειονεκτική
18	Δράμας	Δοξάτου	Δ.Κ. Κυρίων	90010103	Μειονεκτική
19	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Αγοράς	90010104	Μειονεκτική
20	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Κεφαλαρίου	90010105	-
21	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Πηγαδίων	90010106	Μειονεκτική
22	Δράμας	Δοξάτου	Δ.Κ. Καλαμπακίου	90010201	-
23	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Αγίας Παρασκευής	90010202	-
24	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Καλαμώνος	90010203	-
25	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Νεροφράκτου	90010204	-
26	Δράμας	Δοξάτου	Τ.Κ. Φτελιάς	90010205	-
27	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Λευκογείων	90030110	Ορεινή
28	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Μικροκλεισούρας	90030111	Ορεινή
29	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Μικρομηλέας	90030112	Ορεινή
30	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Οχυρού	90030113	Ορεινή
31	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Παγονερίου	90030114	Ορεινή
32	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Περιθωρίου	90030115	Ορεινή
33	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Δ.Κ. Κάτω Νευροκοπίου	90030101	Ορεινή
34	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Ποταμών	90030116	Ορεινή
35	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Αχλαδέας	90030102	Ορεινή
36	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Χρυσοκεφάλου	90030117	Ορεινή
37	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Βαθυτόπου	90030103	Ορεινή
38	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Βώλακος	90030104	Ορεινή
39	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Γρανίτου	90030105	Ορεινή
40	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Δασωτού	90030106	Ορεινή
41	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Εξοχής	90030107	Ορεινή
42	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Καταφύτου	90030108	Ορεινή

A/A	Περιφερ. Ενότητα	Δήμος	Τοπική/Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής *
43	Δράμας	Κάτω Νευροκοπίου	Τ.Κ. Κάτω Βροντούς	90030109	Ορεινή
44	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Παρανεστίου	90040202	Ορεινή
45	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Σίλης	90040203	Ορεινή
46	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Αδριανής	90040101	Μειονεκτική
47	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Άνω Πυξαρίου	90040102	Μειονεκτική
48	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Νικηφόρου	90040103	Μειονεκτική
49	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Πλατανιάς	90040104	Ορεινή
50	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Πλατανόβρυσης	90040105	Ορεινή
51	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Πτελέας Πλατανιάς	90040106	Ορεινή
52	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Υψηλής Ράχης	90040107	Ορεινή
53	Δράμας	Παρανεστίου	Τ.Κ. Θόλου	90040201	Ορεινή
54	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Αργυρούπολις	90050201	-
55	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Μαυρολεύκης	90050202	-
56	Δράμας	Προσοτσάνης	Δ.Κ. Πετρούσσης	90050101	Μειονεκτική
57	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Μεγαλοκάμπου	90050203	-
58	Δράμας	Προσοτσάνης	Δ.Κ. Προσοτσάνης	90050102	Μειονεκτική
59	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Μικροκάμπου	90050204	Μειονεκτική
60	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Ανθοχωρίου	90050103	Μειονεκτική
61	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Περιχώρας	90050205	Μειονεκτική
62	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Γραμμένης	90050104	Μειονεκτική
63	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Σιταγρών	90050206	-
64	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Φωτολίβους	90050207	-
65	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Καλής Βρύσης	90050105	Μειονεκτική
66	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Καλλιθέας	90050106	Μειονεκτική
67	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Κοκκινογείων	90050107	Μειονεκτική
68	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Μικροπόλεως	90050108	Μειονεκτική
69	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Πανοράματος	90050109	Ορεινή
70	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Πύργων	90050110	Ορεινή
71	Δράμας	Προσοτσάνης	Τ.Κ. Χαριτωμένης	90050111	Μειονεκτική

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής

του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Τονίζεται ότι **άυλες πράξεις** χαρακτηρίζονται οι πράξεις που αφορούν σε ήπιες παρεμβάσεις όπως μεταφορά τεχνογνωσίας/έρευνα/υιοθέτηση απαιτήσεων προτύπων-πιστοποίηση κ.ά., αλλά και γενικότερα παρεμβάσεις (όπως μελέτες, έρευνες κ.λπ.) πλην εκείνων της υλικοτεχνικής υποδομής (όπως κατασκευές τεχνικών έργων, αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μηχανημάτων, κ.λπ.).

Επισημαίνεται ότι για τις προτεινόμενες πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η μη ύπαρξη οριστικής μελέτης με εξαίρεση τις πράξεις που αφορούν μόνο σε προμήθειες.

Για δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι ακολουθούν διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για την ανάθεση των έργων, οι δαπάνες «L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου» και «L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου», είναι επιλέξιμες **μόνο στην περίπτωση που δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια.**

Αναλυτικότερα, οι υπο-παρεμβάσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

Π3-77-4.1-3.1 Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα, γηροκομεία κλπ).

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις δημόσιου χαρακτήρα που στοχεύουν στη δημιουργία ή/και βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος. Ενδεικτικά, επιλέξιμες πράξεις είναι η δημιουργία παιδικών σταθμών, χώρων άθλησης, πολιτιστικών κέντρων και χώρων πολυδραστηριοτήτων για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Δυνητικοί Δικαιούχοι: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' & Β' βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή τοπικοί σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiii του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων.

Ανάγκες: Η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

5.2 - Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης.

5.3 - Δημιουργία ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής προβολής της περιοχής παρέμβασης.

5.1 - Αναβάθμιση υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών σε χώρους υψηλής πολιτιστικής και ιστορικής αξίας.

3.2 - Ενίσχυση φορέων για την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων στήριξης/μέριμνας.

4.1 - Υλοποίηση δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης, εξοικονόμησης και απεξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας στα δημόσια κτίρια της περιοχής παρέμβασης.

3.5 - Υποστήριξη δράσεων εθελοντισμού και ευαισθητοποίηση πολιτών για την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών.

5.4 - Ενίσχυση/αναβάθμιση υποδομών άσκησης πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή παρέμβασης.

5.5 - Ενίσχυση φορέων διαχείρισης πολιτιστικών πόρων και ενδυνάμωση του στελεχιακού τους δυναμικού.

Ενδεικτικές πράξεις στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτιρίων (κυρίως παλαιών σχολείων) ως χώρους πολιτισμού ή ερμηνείας φυσικού περιβάλλοντος ή άλλης χρήσης. Ανακαίνιση και εκσυγχρονισμός αυτών των κτιρίων για τη δημιουργία χώρων πολιτιστικών εκδηλώσεων, μουσείων, εκθεσιακών χώρων ή κέντρων πληροφόρησης και ερμηνείας.
- Αναβάθμιση μουσείων - κέντρων πληροφόρησης και ερμηνείας. Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών μέσων προβολής για βελτιωμένη εμπειρία επισκεπτών.
- Ανάπτυξη, ενίσχυση και εκσυγχρονισμός αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η φυσική δραστηριότητα και η ψυχαγωγία των κατοίκων.
- Ανακαίνιση και επέκταση υφιστάμενων κοινοτικών κέντρων και αιθουσών πολλαπλών χρήσεων.
- Ανέγερση ή εκσυγχρονισμός κτιρίων και εγκαταστάσεων για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
 - εξοπλισμός γραφείου
 - οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου

- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - ο Δημιουργία Ιστοσελίδας
 - ο Δαπάνες προβολής
 - ο Ανάπτυξη λογισμικού
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
 - ο Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων).

Π3-77-4.1-3.2 Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και στην ενσωμάτωση προσφύγων/μεταναστών.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις δημόσιου χαρακτήρα που στοχεύουν στην δημιουργία υποδομών ή/και υπηρεσιών για την καταπολέμηση της φτώχειας, την κοινωνική ένταξη και την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού (λόγω εθισμού, ενδοοικογενειακής βίας, παραβατικότητα ανηλίκων κ.λπ.) κατηγοριών πολιτών, συμπεριλαμβανομένων και των προσφύγων και μεταναστών. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Δυνητικοί δικαιούχοι: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή τοπικοί σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η έδρα ή το παράρτημα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή της οικείας περιφέρειας, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται αποδεδειγμένα εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiii του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών /προσφύγων.

Η παρούσα Υπό-παρέμβαση αποτελεί σειρά κοινωνικών πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση των τοπικών κατοίκων και την ενσωμάτωση των προσφύγων και των μεταναστών στην τοπική κοινωνία και οικονομία.

Απαιτείται: η εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας των πράξεων με τις αντίστοιχες δράσεις του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, που τυχόν υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του ΤΠ.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

3.2 - Ενίσχυση φορέων για την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων στήριξης και μέριμνας.

4.3 - Ενίσχυση δομών και υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων/μεταναστών (ένταξη στην κοινωνική ζωή και προώθηση στην απασχόληση)

Ενδεικτικές πράξεις στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Δημιουργία κέντρων κοινωνικής σίτισης, όπου οι οικονομικά ασθενείς συμπολίτες και πρόσφυγες μπορούν να λαμβάνουν δωρεάν γεύματα και βασικές ανάγκες διατροφής.
- Οργάνωση προγραμμάτων παροχής τροφίμων και βοήθειας σε αδύναμες οικονομικά οικογένειες και πρόσφυγες.
- Ημερίδες/εργαστήρια ενημέρωσης και εκπαίδευσης, όπου οι τοπικοί κάτοικοι και οι μετανάστες μπορούν να αλληλεπιδρούν και να γνωρίζουν τους πολιτισμούς τους.
- Προγράμματα κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού (λόγω εθισμού, ενδοοικογενειακής βίας, παραβατικότητα ανηλίκων κ.λπ.) κατηγοριών πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των μεταναστών.
- Παροχή καταλυμάτων και στέγασης με στόχο την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού (λόγω εθισμού, ενδοοικογενειακής βίας, παραβατικότητα ανηλίκων κ.λπ.) κατηγοριών πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των μεταναστών .

Ειδικό όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
 - εξοπλισμός γραφείου
 - οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - Δημιουργία Ιστοσελίδας
 - Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
 - Ανάπτυξη λογισμικού
 - Ημερίδες/εργαστήρια ενημέρωσης και εκπαίδευσης των ωφελοούμενων
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.

- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Π3-77-4.1-4.1 Έργα υποδομών μικρής κλίμακας.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις τοπικών υποδομών μικρής κλίμακας όπως δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης εντός οικισμών και επισκευή και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτηρίων, για την εγκατάσταση τοπικών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τοπικού πληθυσμού.

Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο υλοποίησης των παραπάνω υποδομών, δύναται να εκτελεστούν εργασίες/φυσικό αντικείμενο εκτός οικισμού, μόνο στην περίπτωση που στοχεύουν αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων των οικισμών.

Δινητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' & Β' βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα .

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiii του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών /προσφύγων.

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

4.5 - Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης - Προώθηση δράσεων ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων πόρων.

4.2 - Ενίσχυση δράσεων διαχείρισης αποβλήτων (ανακύκλωσης, κομποστοποίησης) σε τοπικό επίπεδο.

4.4 - Ενίσχυση υποδομών αποχέτευσης και διαχείρισης αστικών λυμάτων σε μικρούς οικισμούς.

6.6 - Ενίσχυση υποδομών φορέων (εφαρμογές πρόληψης - εξοπλισμός) για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών.

5.1 - Αναβάθμιση υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών σε χώρους υψηλής πολιτιστικής και ιστορικής αξίας.

2.4 - Ενίσχυση δημόσιων τουριστικών υποδομών σε επιλεγμένες περιοχές υψηλού ενδιαφέροντος.

3.1 - Δράσεις ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση κατοίκων ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών.

6.5 - Υλοποίηση των προτεινόμενων έργων προστασίας των περιοχών NATURA των σχεδίων διαχείρισης μέσω των κοινοτικών πόρων της περιόδου 2021-2027.

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Κατασκευή και αναβάθμιση υδραυλικών έργων, όπως δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

- Αναβάθμιση του ενεργειακού αποδοτικού δυναμικού των δημόσιων κτιρίων μέσω μέτρων όπως η μόνωση των τοιχωμάτων και των οροφών, η αντικατάσταση ανεπαρκών κουφωμάτων, ο έλεγχος αυτοματισμού και διαχείρισης ενέργειας, καθώς και η εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης .

Επιλέξιμες δαπάνες: Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Για δυνητικούς δικαιούχους οι οποίοι ακολουθούν διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων για την ανάθεση των έργων, οι δαπάνες «L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου» και «L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου», είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση που δεν διαθέτουν τεχνική επάρκεια.

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε συνήθεις παρεμβάσεις συντήρησης οδών, εκτός αν αφορούν δαπάνες αποκατάστασης του οδοστρώματος, όπως στις περιπτώσεις πράξεων που αφορούν σε εγκατάσταση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.

Επισημαίνεται ότι είναι υποχρεωτική η ασφαλτόστρωση ή η τσιμεντόστρωση των οδών.

P3-77-4.1-4.2 Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υποδομές αναψυχής, ανάπλασης οικισμών / περιοχών, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας, όπως σημάσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.

Ειδικότερα, για τα έργα που αφορούν σε αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση και ανάδειξη οικισμού ή τμήματος αυτού, στο πλαίσιο των παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα, πρέπει να υφίσταται μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού, οι προδιαγραφές της οποίας επισυνάπτονται στην πρόσκληση. Κατά προτεραιότητα εντάσσονται περιοχές στις οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (όπως ύδρευσης, αποχέτευσης).

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Δυνητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή τοπικοί σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γιν του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών /προσφύγων.

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

5.2 - Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης

2.1 - Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων για την προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού (αθλητικός, κοινωνικός, πολιτιστικός, θρησκευτικός, περιβαλλοντικός)

2.3 - Ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής ταυτότητας και προβολής της περιοχής παρέμβασης

5.1 - Αναβάθμιση υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών σε χώρους υψηλής πολιτιστικής και ιστορικής αξίας

2.4 - Ενίσχυση δημόσιων τουριστικών υποδομών σε επιλεγμένες περιοχές υψηλού ενδιαφέροντος

3.2 - Ενίσχυση φορέων για την ανάπτυξη κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων στήριξης/μέριμνας

2.6 - Επενδύσεις διατήρησης/ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας σε λοιπούς δυναμικούς κλάδους

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Ανάπτυξη ποδηλατοδρόμων στους κεντρικούς δρόμους της περιοχής παρέμβασης για την προώθηση της ποδηλασίας ως μέσου μετακίνησης (εντός οικισμού).
- Ανάπλαση κεντρικών πλατειών τοπικών κοινοτήτων.
- Κατασκευή/αναβάθμιση πεζοδρομίων, ποδηλατικών και περιπατητικών διαδρομών.
- Ψηφιακή ανάδειξη και χαρτογράφηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων, με ψηφιακούς τουριστικούς οδηγούς και διαδραστικά συστήματα ξενάγησης.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
 - εξοπλισμός γραφείου
 - οπτικοακουστικά μέσα

- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - Δημιουργία Ιστοσελίδας
 - Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
 - Ανάπτυξη λογισμικού
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
 - Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Στο πλαίσιο της υπο-παρέμβασης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση/συμμετοχή σε εκθέσεις, καθώς και η διοργάνωση/συμμετοχή με τουριστικούς operators.

P3-77-4.1-5.1 Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε διενέργεια πολιτιστικών εκδηλώσεων ή αθλητικών εκδηλώσεων. Ειδικότερα, επιλέξιμες είναι κατά προτεραιότητα οι εκδηλώσεις οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση του ΤΠ, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην τοπική στρατηγική.

Δυνητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα, ή τοπικοί σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 75% δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής.

Ανάγκες: Η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

5.2 - Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης

3.7 - Υποστήριξη κοινωνικών δράσεων για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές

5.3 - Δημιουργία ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής προβολής της περιοχής παρέμβασης

3.6 - Ευαισθητοποίηση-ενίσχυση συμμετοχής πολιτών σε κοινωνικές δράσεις

5.4 - Ενίσχυση/αναβάθμιση υποδομών άσκησης πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή παρέμβασης

5.5 - Ενίσχυση φορέων διαχείρισης πολιτιστικών πόρων και ενδυνάμωση του στελεχιακού τους δυναμικού

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι :

- Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων πολιτισμού, όπως θεατρικές παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις και εκθέσεις τέχνης, για την προβολή και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.
- Ενέργειες για την ανάδειξη του αρχαιολογικού αποθέματος και προβολή της περιοχής.
- Δράσεις – συμπόσια για την ενίσχυση του πολιτιστικού αποθέματος με ιδιαίτερη βαρύτητα στα εγγεγραμμένα στοιχεία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΠΕ Δράμας.
- Διοργάνωση αθλητικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών εκδηλώσεων που προάγουν την συμμετοχή των πολιτών και την προβολή της περιοχής, όπως μαραθώνιους, ποδηλατικές διαδρομές, τουρνουά σκακιού, αγώνες σκοποβολής, φεστιβάλ τέχνης, καθώς και λοιπές δράσεις παρόμοιου ενδιαφέροντος.
- Διοργάνωση εκπαιδευτικών εργαστηρίων και δράσεων μεταφοράς γνώσης σχετικά με παραδοσιακές τέχνες, χειροτεχνία, μουσική και χορό της περιοχής, με τη συμμετοχή νέων και κατοίκων.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **20.000€**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.08 Οργάνωση Πολιτιστικών Δρώμενων
 - Δαπάνες προβολής
 - Μίσθωση χώρου και εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων
 - Παραγωγή υλικού καταγραφής της εκδήλωσης

Η δαπάνη για την ενοικίαση χημικών τουαλετών στον χώρο της εκδήλωσης για την εξυπηρέτηση των παρευρισκόμενων, είναι επιλέξιμη μόνο αν συμπεριλαμβάνει πρόβλεψη και για τουαλέτα ΑΜΕΑ.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε αποκατάσταση, αναβάθμιση και ανάδειξη των πολιτιστικών τοπικών στοιχείων της περιοχής. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Δυνητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και Εφορείες Αρχαιοτήτων.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης : έως το 100% δυνάμει των παρ. 4γii και 4γiii του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής.

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

5.2 - Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής παρέμβασης

2.3 - Ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής ταυτότητας και προβολής της περιοχής παρέμβασης

3.7 - Υποστήριξη κοινωνικών δράσεων για την εξυπηρέτηση του πληθυσμού σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές

5.3 - Δημιουργία ολοκληρωμένου προγράμματος πολιτιστικής προβολής της περιοχής παρέμβασης

5.1 - Αναβάθμιση υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών σε χώρους υψηλής πολιτιστικής και ιστορικής αξίας

2.4 - Ενίσχυση δημόσιων τουριστικών υποδομών σε επιλεγμένες περιοχές υψηλού ενδιαφέροντος

5.4 - Ενίσχυση/αναβάθμιση υποδομών άσκησης πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων στην περιοχή παρέμβασης

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι :

- Υλοποίηση προγραμμάτων για την αποκατάσταση και ανάδειξη εκκλησιών .
- Καταγραφή, τεκμηρίωση και προστασία ιστορικών γεφυριών στην περιοχή παρέμβασης, περιλαμβανομένων μέτρων συντήρησης αναβάθμισης και προβολής.
- Ανάπτυξη μελετών για την ανάδειξη και προστασία αρχαιολογικών χώρων.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
 - εξοπλισμός γραφείου
 - οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - Δημιουργία Ιστοσελίδας
 - Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
 - Ανάπτυξη λογισμικού
 - Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- L41.09 Δαπάνες για απόκτηση γης
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
 - Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων ποιότητας
 - Έρευνες, καταγραφή πολιτιστικών, ιστορικών και λαογραφικών στοιχείων
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

Για πράξεις που αφορούν στην προμήθεια παραδοσιακών φορεσιών από πολιτιστικούς φορείς ο μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 15.000,00 € ενώ για πράξεις που αφορούν στην προμήθεια λοιπού εξοπλισμού από πολιτιστικούς φορείς ο μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 25.000,00€.

P3-77-4.1-6.1 Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτών.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υπηρεσίες και υποδομές, με σκοπό την αναβάθμιση και ανάδειξη φυσικών τοπίων, όπως θέσεις θέας, μονοπάτια κλπ. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Δυνητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή τοπικοί σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και λοιποί αρμόδιοι φορείς όπως ο

ΟΦΥΠΕΚΑ, ορειβατικοί σύλλογοι και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει του των παρ. 4γii και 4γιν του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης: η προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

6.3 - Προστασία, ανάδειξη και προβολή του Εθνικού Πάρκου Οροσειράς Ροδόπης

2.4 - Ενίσχυση δημόσιων τουριστικών υποδομών σε επιλεγμένες περιοχές υψηλού ενδιαφέροντος

6.5 - Υλοποίηση των προτεινόμενων έργων προστασίας των περιοχών NATURA των σχεδίων διαχείρισης μέσω των κοινοτικών πόρων της περιόδου 2021-2027

6.4 - Ενίσχυση συνεργασίας τοπικών φορέων, ερευνητικών ιδρυμάτων και εθελοντικών οργανώσεων στην υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής προστασίας

2.6 - Επενδύσεις διατήρησης/ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας σε λοιπούς δυναμικούς κλάδους

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Δημιουργία/διαμόρφωση πεζοπορικών και ποδηλατικών μονοπατιών
- Τοποθέτηση πινακίδων πληροφόρησης σε σημαντικά σημεία της περιοχής που θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ιστορία, την πανίδα και τη χλωρίδα, και τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, προσφέροντας μια εκπαιδευτική εμπειρία στους επισκέπτες.
- Υλοποίηση περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών εργαστηρίων με στόχο την ενημέρωση των επισκεπτών.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση των πολιτών με στόχο την αύξηση της συμμετοχής σε δράσεις και ενέργειες προστασίας του περιβάλλοντος, της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Επιλέξιμες δαπάνες: Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων €**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.02 Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός

- εξοπλισμός γραφείου
- οπτικοακουστικά μέσα
- L41.04 Εξοπλισμός ΑΠΕ
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - Δαπάνες ενημέρωσης-προβολής
 - Ανάπτυξη λογισμικού
 - Ημερίδες/εργαστήρια προβολής φυσικού περιβάλλοντος
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
 - Μελέτη/καταγραφή στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

P3-77-4.1-6.2 Έργα πράσινων υποδομών "green infrastructure" για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υπηρεσίες και υποδομές, με σκοπό την πρόληψη των κινδύνων από φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες και πυρκαγιές. Οι πράξεις θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με μία ή περισσότερες ανάγκες του τοπικού προγράμματος.

Στα προτεινόμενα έργα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διευκόλυνση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.

Δυνητικοί δικαιούχοι: μπορούν να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α΄ & Β΄ βαθμού και οι φορείς τους, τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα ή τοπικοί σύλλογοι/οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και λοιποί αρμόδιοι φορείς όπως ο ΟΦΥΠΕΚΑ, ορειβατικοί σύλλογοι και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Δικαιούχοι μπορούν να είναι μόνο φορείς που έχουν την αρμοδιότητα για την υλοποίηση ανάλογων πράξεων.

Η έδρα των φορέων πρέπει να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης ή εντός της περιφέρειας ΑΜΘ, με την προϋπόθεση ότι οι φορείς αυτοί δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής παρέμβασης.

Ποσοστό Επιχορήγησης: έως το 100% δυνάμει του των παρ. 4γii και 4γiv του άρθρου 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

Στόχος της υπο-παρέμβασης είναι: η προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος

Ανάγκες: η υπο-παρέμβαση καλύπτει τις ακόλουθες ανάγκες κατά σειρά ιεράρχησης:

6.1 - Δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

6.2 - Δημιουργία πράσινων υποδομών για την προστασία των οικοτοπών και τον περιορισμό των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών

6.6 - Ενίσχυση υποδομών φορέων (εφαρμογές πρόληψης - εξοπλισμός) για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

7.4 - Ενίσχυση συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και εθελοντικών ομάδων στον τομέα του περιβάλλοντος

Ενδεικτικές πράξεις που ενισχύονται στα πλαίσια της υπο-παρέμβασης είναι:

- Έργα δασοπροστασίας, όπως διάνοιξη αντιτυρικών ζωνών, συντήρηση και βελτίωση δασικού οδικού δικτύου
- Δημιουργία παρατηρητηρίων (πυροφυλακίων) κατάλληλα εξοπλισμένων με όργανα κατόπτευσης, πυρανίχνευσης και επικοινωνίας και εφοδιασμός με κατάλληλο εξοπλισμό για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών
- Δημιουργία πράσινων ζωνών και πάρκων που μπορεί να συμβάλει στην απορρόφηση των υδάτινων εκροών, την προστασία από πλημμύρες και την μείωση του αποτελέσματος της εδαφικής διάβρωσης.
- Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης σε θέματα προστασίας των δασών από πυρκαγιές μέσω δικτύου εθελοντών που θα αναπτυχθεί κατά τους καλοκαιρινούς μήνες στην περιοχή παρέμβασης.

Ειδικοί όροι υπο-παρέμβασης: Δεν απαιτούνται

Πεδίο και γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υπο-παρέμβασης: Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Επιλέξιμες δαπάνες: Ο μέγιστος προϋπολογισμός των πράξεων της υπο-παρέμβασης ανέρχεται στο ποσό των **400.000€ ή των 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων €**, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 5 της παρούσας πρόσκλησης και θα καλύπτουν δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- L41.01 Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- L41.03 Λοιπός Εξοπλισμός
 - εξοπλισμός γραφείου
 - οπτικοακουστικά μέσα
- L41.05 Δαπάνη αγοράς αυτοκινήτου
- L41.06 Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- L41.07 Δαπάνες Ενημέρωσης Προβολής
 - Δαπάνη ημερίδων περιβαλλοντικής ενημέρωσης και αντιμετώπισης των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
 - Ανάπτυξη λογισμικού
 - Δαπάνες σχεδιασμού και παραγωγής υλικού για το φυσικό περιβάλλον και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές
- L41.10 Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου.
- ΣΔ Συνολική Δαπάνη (έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων)

1. ΔΕΙΚΤΕΣ

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη υπο-παρέμβαση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Δείκτες αποτελέσματος	Στοιχείο δείκτη στο ΟΠΣΚΑΠ	Περιγραφή Δείκτη	Υπο-παρεμβάσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
R.41	No15	Σύνδεση της αγροτικής Ευρώπης: Ποσοστό του αγροτικού πληθυσμού που επωφελείται από καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες και υποδομές μέσω της στήριξης της ΚΓΠ	ΟΛΕΣ ΕΚΤΟΣ της Π3-77-4.1-3.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (*)
R.42	No17	Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης: Αριθμός ατόμων που καλύπτονται από έργα κοινωνικής ένταξης που λαμβάνουν στήριξη	Π3-77-4.1-3.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (**)
R.27	Δεν εμφανίζεται	Αριθμός πράξεων που συμβάλλουν στους στόχους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	Π3-77-4.1-6.1/Π3-77-4.1-6.2	ΑΥΤΟΜΑΤΑ (***)

(*) Συμπληρώνεται ο αγροτικός πληθυσμός της Δημοτικής Κοινότητας / Τοπικής Κοινότητας, όπου είναι η έδρα του έργου και ελέγχεται κατά την αξιολόγηση

(**) Συμπληρώνεται ο αριθμός των ατόμων που επωφελούνται από τα έργα και ελέγχεται κατά την αξιολόγηση

(***) Συμπληρώνεται αυτόματα από το ΟΠΣΚΑΠ και δεν εμφανίζεται στο πληροφοριακό σύστημα.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται **ενδεικτικά σε εννιακόσια εβδομήντα εννέα χιλιάδες εκατό εξήντα έξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτά (979.166,67 €)** με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται ανά υπο-παρέμβαση ως ακολούθως:

A/A	ΚΩΔ. ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)
1	Π3-77-4.1-3.1	Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κλπ).	207.500,00
2	Π3-77-4.1-3.2	Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη, στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και στην ενσωμάτωση προσφύγων/μεταναστών	50.000,00

A/A	ΚΩΔ. ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (€)
3	Π3-77-4.1-4.1	Έργα υποδομών μικρής κλίμακας	300.000,00
4	Π3-77-4.1-4.2	Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας	100.000,00
5	Π3-77-4.1-5.1	Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων	36.000,00
6	Π3-77-4.1-5.2	Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς	150.000,00
7	Π3-77-4.1-6.1	Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτών	85.666,67
8	Π3-77-4.1-6.2	Έργα πράσινων υποδομών “green infrastructure” για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές	50.000,00
ΣΥΝΟΛΟ			979.166,67

2.2. Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά υπο-παρέμβαση ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ www.agrotikianaptixi.gr ή/και της ΟΤΔ www.aned.gr)

3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

3.1. Οι επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται ανά υπο-παρέμβαση και είναι αυτές οι οποίες συνδέονται μόνο με άμεσο τρόπο με την υλοποίησης της κάθε πράξης.

Ως έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών θεωρείται η **01.01.2023**

Δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει ολοκληρωθεί πριν την υποβολή αίτησης στήριξης στην ΟΤΔ, ανεξάρτητα αν ο δυνητικός δικαιούχος έχει εκτελέσει ή όχι τις σχετικές πληρωμές. Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι επιλέξιμες, και συνεπώς απορρίπτονται, πράξεις που το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό κάτω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης. Επιπροσθέτως, για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν είναι επιλέξιμες αν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό από το οποίο προκύπτει η λειτουργία της. Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος τροποποίησης της πράξης, εξετάζεται/αξιολογείται το ποσοστό μείωσης του υπολειπόμενου

φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Εάν βάσει του αιτήματος τροποποίησης ο δικαιούχος αιτείται μείωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σε βαθμό που παραβιάζονται οι όροι της παρ. 2 της ΚΑ 161876/22-06-2026, το αίτημα απορρίπτεται.

- 3.2.** Οι επιλέξιμες δαπάνες και οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στο άρθρο 9 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030), και εξειδικεύονται στην εγκύκλιο με θέμα «Οδηγίες για την έκδοση πρόσκλησης - Όροι επιλεξιμότητας - Επιλεξιμότητα δαπανών και υπόδειγμα πρόσκλησης έργων δημοσίου χαρακτήρα με τα συνημμένα αυτής» και στην με αριθ. πρωτ. 3506/18-12-2023 (Β' 7144) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Αρμόδιος Φορέας (Ενδιάμεσος Φορέας) για την εξέταση της επιλεξιμότητας των δαπανών κάθε αίτησης στήριξης είναι η ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ και όταν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων ή η ΕΥΔ της Περιφέρειας ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ή η ΕΥΕ ΠΑΑ, κατά περίπτωση.

- 3.3.** Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030), ενώ η ολοκλήρωση της πράξης διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030), και την διαδικασία Ι.4.6. του ΣΔΕ, όπως κάθε φορά ισχύουν.

3.4. Εξέταση στοιχείων κρατικής ενίσχυσης.

- I. Τα έργα δεν πρέπει να ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Εάν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες.
- II. Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες/ υπηρεσίες/ εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.
- III. Σημειώνεται ότι πράξεις που θα υποβληθούν στην παρούσα πρόσκληση, θα αποσταλούν στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, εφόσον ο αρμόδιος ΕΦ κρίνει ότι ενδεχομένως αποτελούν κρατική ενίσχυση, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα ανωτέρω και σύμφωνα με τα οριζόμενα στις με αριθ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 και 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27.11.2023 εγκυκλίου με θέμα: «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων». Αν μετά την εξέταση μιας πράξης διαπιστωθεί ότι αποτελεί κρατική ενίσχυση, τότε δεν είναι επιλέξιμη προς ενίσχυση στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

- IV. Οι υπο-παρεμβάσεις που προκηρύσσονται με την παρούσα πρόσκληση, έχουν τοπικό χαρακτήρα και οι επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης είναι οριακές, ενώ τα αγαθά ή οι υπηρεσίες παρέχονται σε μια περιορισμένη περιοχή, με αποτέλεσμα να είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη.
- V. Οι αιτήσεις στήριξης θα πρέπει να περιλαμβάνουν δραστηριότητες που έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:
- η δραστηριότητα του δυνητικού δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,
 - η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, καθώς τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό,
 - η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.
- VI. Επισημαίνεται ότι η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, εξαιρείται καταρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Συνεπώς οι υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας, δεν είναι οικονομικής φύσης και κατά συνέπεια δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- VII. Η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό, εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός.
- VIII. Στην παρούσα πρόσκληση μέσω των προκηρυσσόμενων υπο-παρεμβάσεων δεν δύναται να υπάρξει κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή αντιστάθμισης, για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (ΥΓΟΣ).

3.5. Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας.

Επί ποινή αποκλεισμού, τα έργα θα πρέπει:

1. να είναι σύμφωνα με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο,
2. να είναι στοχευμένα και να συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής και στην επίτευξη δεικτών των τοπικών προγραμμάτων,
3. να είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το LEADER,
4. να εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αυτής,
5. για τα έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις, να τηρείται Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης (κατά την έννοια του άρθρου 45 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει),

6. να επαληθεύουν το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030)»,
7. να λαμβάνουν υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και να γίνεται εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντικής επίπτωσης με βάση τη συγκεκριμένη για την επένδυση νομοθεσία, όταν αυτή μπορεί να θίξει το περιβάλλον,
8. να διασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και να αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού,
9. να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές από μόνον με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης,
10. να διασφαλίζεται ότι δεν έχουν χρηματοδοτηθεί ή/και δεν χρηματοδοτούνται από άλλα εθνικά ή/και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, για το ίδιο φυσικό αντικείμενο,
11. να μπορούν να τεκμηριώσουν τον υπεύθυνο φορέα για τη λειτουργία και τη συντήρηση των πράξεων, όπου απαιτείται
12. να λαμβάνουν υπόψη την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
13. να διαθέτουν οριστική μελέτη οι πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων με εξαίρεση τις πράξεις που αφορούν μόνο σε προμήθειες,
14. να έχουν ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα,
15. να διασφαλίζουν τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, κατά την ανάθεση συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εγκύκλιο με θέμα «Οδηγίες για την έκδοση πρόσκλησης - Όροι επιλεξιμότητας - Επιλεξιμότητα δαπανών και υπόδειγμα πρόσκλησης έργων δημοσίου χαρακτήρα με τα συνημμένα αυτής».
16. Στην περίπτωση έργων με δικαιούχους ΟΤΑ Α' βαθμού τα έργα πρέπει να είναι ενταγμένα στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, ή να ενταχθούν σε αυτό, όταν αυτό τροποποιηθεί / εκπονηθεί (βάση σχετικής απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου).
17. Εφόσον τα προτεινόμενα έργα αφορούν την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-3.2 απαιτείται η εξασφάλιση της συμπληρωματικότητάς τους με τις αντίστοιχες δράσεις του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, που τυχόν υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος. (άρθρο 7 παρ. 3 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030)».
18. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 121173/09-05-2025 Εγκύκλιο της Μονάδας Τοπικής Ανάπτυξης της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) ισχύουν ως προς την επιλεξιμότητα των πράξεων και οι εξής όροι:

α) Στο πλαίσιο των πράξεων που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων και οι δικαιούχοι που τις υλοποιούν δεν αποτελούν «Αναθέτουσα Αρχή» ώστε να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147), η ανάθεση συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, θα πρέπει να ακολουθεί διαδικασίες που να είναι σύμφωνες με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, κατά αναλογία με τις διατάξεις του ν.4412/2016 (Α' 147). Συγκεκριμένα, οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι, στο πλαίσιο υλοποίησης της ενταγμένης πράξης, για την ανάθεση σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, σε έκδοση πρόσκλησης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος, η ανακοίνωση της οποίας να δημοσιευθεί κατ' ελάχιστον στις ιστοσελίδες του δικαιούχου (αν υφίσταται), του Δήμου όπου θα εκτελεστεί το έργο (εφόσον είναι εφικτό) και της ΟΤΔ, ή/και στον τοπικό τύπο. Για την ανάθεση, παρακολούθηση και παραλαβή του έργου ο δικαιούχος θα πρέπει να συστήσει σχετικές επιτροπές. Σε κάθε περίπτωση ο δικαιούχος μπορεί να συνάψει σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών για τις παραπάνω διαδικασίες. Επισημαίνεται ότι οι επιτροπές θα πρέπει να αποτελούνται από άτομα που δεν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων με τους υποψηφίους αναδόχους. Εξαιρούνται από τη διαδικασία, συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών που η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης εμπίπτει στα όρια του άρθρου 118 «Απευθείας ανάθεση» του ν. 4412/2016 (Α' 147). Υπόδειγμα Κανονισμού αναθέσεων συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, για πράξεις που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων, επισυνάπτεται στην πρόσκληση.

β) Αναφορικά με την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-4.1, είναι επιλέξιμες πράξεις που υλοποιούνται εντός οικισμών, ενώ στο πλαίσιο υλοποίησης των συγκεκριμένων πράξεων, δύναται μέρος του φυσικού αντικείμενου να αφορά σε εκτός του οικισμού περιοχή με την προϋπόθεση ότι η συνολική πράξη στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των κατοίκων του οικισμού.

γ) Οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους πράξη, αλλά ως απαραίτητη ενέργεια για την υλοποίηση της αντίστοιχης πράξης και μόνο σε αυτή την περίπτωση μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες. Εξαίρεση αποτελούν οι μελέτες που συνιστούν ολοκληρωμένη πράξη της υπο-παρέμβασης Π3-77-4.1-5.2. και με την προϋπόθεση ότι δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες / δράσεις για να καταστεί ολοκληρωμένος ο χαρακτήρας της πράξης.

δ) Για τα έργα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης των μελετών για την κατασκευή του έργου, μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

ε) Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει κάθε φορά. Σημειώνεται ότι στην παραπάνω περίπτωση εάν η αναθέτουσα αρχή συνάψει σύμβαση παροχής τεχνικών υπηρεσιών για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, το κόστος της εν λόγω σύμβασης είναι επιλέξιμο, υπό τον όρο ότι αφορά στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης στήριξης και μέχρι την ολοκλήρωσή του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030)».

στ) Επισημαίνεται ότι για τις προτεινόμενες πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η μη ύπαρξη εγκεκριμένης οριστικής μελέτης του έργου.

ζ) Όταν η ένταση ενίσχυσης είναι στο 100% των επιλέξιμων δαπανών, η πρόσβαση στις επιχορηγούμενες υποδομές από το ευρύ κοινό πρέπει να παρέχεται δωρεάν ή το τυχόν αντίτιμο, να καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, όπως αυτό προκύπτει από την αίτηση στήριξης, να μην μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία, ενώ για παρεμβάσεις που έχουν ως παραδοτέο κάποιο προϊόν, πρέπει να αναγράφεται ότι αυτό διανέμεται δωρεάν.

η) Δεν είναι επιλέξιμες πράξεις που με άμεσο ή έμμεσο τρόπο προκαλούν επιχειρηματικό/ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην περιοχή εφαρμογής ή στους φορείς και τους επαγγελματίες/ιδιώτες που δραστηριοποιούνται σε αυτή, δεδομένου ότι στην αντίθετη περίπτωση αποτελούν κρατική ενίσχυση που θίγει τον ανταγωνισμό. Συνεπώς δεν μπορούν να ενταχθούν πράξεις οι οποίες προβάλλουν μια περιοχή με στόχο την προσέλκυση τουριστών/επισκεπτών ή/και εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο ιδιωτικά συμφέροντα, σε τέτοιο βαθμό που να επηρεάζεται ο ανταγωνισμός.

4. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

4.1. Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών.

Ο μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός των ενισχυόμενων πράξεων ανά κατηγορία και υπο-παρέμβαση καθορίζεται στο Κεφάλαιο 1 της παρούσας.

Για πράξεις που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, εφαρμόζεται ο συνημμένος «Οδηγός απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών», όπου τα επιλέξιμα ποσά των πράξεων ή των επιμέρους δαπανών αυτών, διαμορφώνονται βάσει των στοιχείων της μελέτης η οποία παρατίθεται ως συνημμένο της παρούσας.

Ο προϋπολογισμός της πράξης που διαμορφώνεται με το πέρας της διαδικασίας διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης, αποτελεί τον εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό της. Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί οποιαδήποτε αύξηση του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού και της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης του έργου, εκτός των παρακάτω περιπτώσεων που αφορούν σε πράξεις που υλοποιούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων:

α. Όπου, ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ (αφορά και πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων), αύξηση των τιμολογίων και αναθεώρηση τιμών των δημοσίων έργων.

β. Όπου προέκυψε ανάγκη εκτέλεσης εργασιών αρχαιολογικών ερευνών/επίβλεψης ή διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), που δεν είχαν προβλεφθεί στη μελέτη του έργου ή κατέστη αναγκαία η αύξηση της δαπάνης των εργασιών αυτών.

γ. Όπου προέκυψε, από δαπάνη που απαιτείται για την αποκατάσταση βλαβών του έργου που προξενήθηκαν από φυσική καταστροφή, για πράξεις που υλοποιούνται βάσει διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων και έως του αρχικού ποσού ένταξης της πράξης. Η φυσική καταστροφή απαιτείται να έχει πιστοποιηθεί με σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

δ. Δύναται να δικαιολογηθεί περαιτέρω αύξηση του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης, χωρίς αντιστοιχη αύξηση της αρχικής επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης του έργου, προκειμένου να κατασκευαστούν επείγοντα έργα που κρίθηκαν αναγκαία, όταν από τις βλάβες που προξενήθηκαν δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή για πρόκληση σημαντικών ζημιών σε τρίτους ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 157 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Στις παραπάνω περιπτώσεις, αν η αναλογούσα αύξηση υπερβαίνει τον εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό της απόφασης ένταξης, το επιπλέον ποσό βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο.

- 4.2.** Απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση του επιλέξιμου προϋπολογισμού είναι η ύπαρξη αδιάθετων πόρων στο Τοπικό Πρόγραμμα και η τήρηση των ανωτέρω ορίων του παρόντος. Επισημαίνεται, ότι για έργα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων δύναται κάθε δυνητικός δικαιούχος να συμμετέχει με δικούς του πόρους στο χρηματοδοτικό σχήμα μιας πράξης, με την προϋπόθεση ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης να μην υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο Κεφάλαιο 1 της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες προς συγχρηματοδότηση από το ΣΣ ΚΑΠ, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης/ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.

Στην παραπάνω περίπτωση, δύναται να μειωθεί το συγκεκριμένο ποσό (μη επιλέξιμη δαπάνη) και να αυξηθεί η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη, με την χρήση του ποσού που θα προκύψει από τις εκπτώσεις κατά τη διαδικασία δημοπράτησης των έργων της πρόσκλησης, ή/και με τη χρήση τυχόν υπερδέσμευσης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να ακολουθηθεί μόνο στις περιπτώσεις που η αρμόδια ΟΤΔ δεν έλαβε υπερδέσμευση ή δεν ξεπερνούσε το 110% του προϋπολογισμού της εκάστοτε πρόσκλησης, είτε δοθεί τυχόν πρόσθετη υπερδέσμευση. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η τροποποίηση της απόφασης ένταξης.

Οποιαδήποτε άλλη αύξηση του κόστους, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο.

- 4.3.** Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει πράξη με εγκεκριμένο συνολικό προϋπολογισμό στα χρηματικά όρια του Κεφαλαίου 1 της παρούσας, ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης αποτελεί η διαθεσιμότητα των πόρων της πρόσκλησης.
- 4.4.** Η αύξηση του προϋπολογισμού του έργου, λόγω σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4412/2016 (Α' 147), βαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο, ενώ αντικείμενο παρακολούθησης και ελέγχου αποτελεί το σύνολο της πράξης.
- 4.5.** Η ιδιωτική συμμετοχή της κάθε πράξης αποτελεί την διαφορά της δημόσιας δαπάνης από το συνολικό προϋπολογισμό της.

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους ή/και δάνειο ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο, είτε με την απόδειξη κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου, όπως μετοχές και ομόλογα.

Η τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής εξειδικεύεται στο συνημμένο της παρούσας «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1. Η αίτηση στήριξης απαρτίζεται από:

- Την ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΚΑΠ.
- Το Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση.
- Τα δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΑΠ.

5.2. Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΚΑΠ (<https://cspis.opkekepe.gov.gr/CRDIIS/#/login>) συνοδευόμενη από το σύνολο των δικαιολογητικών που απαιτούνται ανά υπο-παρέμβαση. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται ο δυνητικός δικαιούχος, να διαθέτει ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣΚΑΠ. Παράλληλα, στην παραπάνω ηλεκτρονική διεύθυνση παρέχονται οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΚΑΠ.

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την πρώτη δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση, στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά Τοπικό Πρόγραμμα, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.

Δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων στήριξης σε διαφορετικά Τοπικά Προγράμματα για την ίδια υπο-παρέμβαση, με το ίδιο ΑΦΜ, στο πλαίσιο του ίδιου κύκλου προσκλήσεων, με εξαίρεση τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, τον ΟΦΥΠΕΚΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και φορέων που υλοποιούν πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα.

Για τους φορείς που δεν εμπίπτουν στις παραπάνω εξαιρέσεις, επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030).

Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υπο-παρέμβαση αναφέρονται στο συνημμένο της παρούσας πρόσκλησης «Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) έχει την δυνατότητα να ζητήσει, σε πρωτότυπη μορφή, οποιοδήποτε δικαιολογητικό υποβλήθηκε με την αίτηση στήριξης, εκτός των περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών. Επίσης, μπορεί να ζητήσει σχέδια ή άλλα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή, στην μορφή αρχείου που παρήχθησαν.

5.3. Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: 23.07.2026 ημέρα Πέμπτη

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων στήριξης: **31.10.2026 ημέρα Σάββατο**

Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς στο ΟΠΣΚΑΠ, λαμβάνει μοναδικό κωδικό (κωδικός ΟΠΣΚΑΠ), αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία οριστικοποίησης.

5.4. Ειδικότερα, η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΚΑΠ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Καταχωρήσεις των σχετικών πεδίων, σύμφωνα με τον οδηγό «Οδηγίες υποβολής αίτησης στήριξης προσκλήσεων δημοσίου χαρακτήρα - v1.1-2025» που είναι αναρτημένος στο ΟΠΣΚΑΠ.
- (ii) Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση (επισυνάπτεται υπόδειγμα)
- (iii) Λοιπά δικαιολογητικά (που θεωρούνται απαραίτητα από την ΟΤΔ ανάλογα με το είδος της πράξης).

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά/έντυπα υποβάλλονται σε **μορφή αρχείου τύπου pdf ή zip (ανάρτηση πολλών αρχείων)**.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στο ΟΠΣΚΑΠ, η πληρότητα των αναρτώμενων δικαιολογητικών και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση του θεσμικού πλαισίου περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σημειώνεται, ότι αν έχουν εκτελεστεί εργασίες πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης, συνυποβάλλεται αποδεικτικό υλικό που αποτυπώνει την υφιστάμενη κατάσταση και το συντομότερο δυνατόν, πραγματοποιείται από τον αρμόδιο ΕΦ επίτοπια επίσκεψη στον προτεινόμενο χώρο υλοποίησης του έργου. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ΕΦ υποχρεούται να συμπεριλάβει στην έκθεση αυτοψίας και αναλυτική αποτύπωση των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί.

Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης έχει ήδη δημοσιευθεί η διακήρυξη ή και έχει υπογραφεί η σύμβαση, ο έλεγχος διενεργείται εκ των υστέρων κατά την αξιολόγηση του αιτήματος στήριξης.

Σε πράξεις όπου η διαδικασία δημοπράτησης ή/και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης διενεργηθεί μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης και πριν την ένταξη της πράξης, ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλει αίτημα εξέτασης της σχετικής διαδικασίας στην ΟΤΔ. Η εξέταση του αιτήματος σε περίπτωση διαπίστωσης σύγκρουσης συμφερόντων γίνεται από την ΕΥΔ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ή η ΕΥΕ ΠΑΑ, κατά περίπτωση.

Η σύμφωνη γνώμη για τη διαδικασία δημοπράτησης ή/και ανάθεσης δημόσιας σύμβασης είναι απαραίτητη για την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης. Η έγκριση της διαδικασίας θεωρείται ότι έχει γίνει με την ένταξη του έργου και την έκδοση της σχετικής απόφασης, στην οποία πρέπει να γίνεται σχετική αναφορά στο προσέμιο αυτής.

5.5. Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΚΑΠ.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης μετά από σχετικό αίτημά τους. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΚΑΠ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 14, 14Α, 14Β και 14Γ της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και τη διαδικασία Ι.2.3 του ΣΔΕ.

Παράλληλα, διενεργείται διασταυρωτικός έλεγχος με χρήση του εργαλείου ARACHNE, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 59 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Ο έλεγχος αυτός αποσκοπεί στην πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης, απάτης και σύγκρουσης συμφερόντων.

Η αξιολόγηση όλων των αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται σε ένα στάδιο ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός, λαμβάνοντας υπ' όψη το εύλογο κόστος.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύναται να ζητηθεί, η **υποβολή συμπληρωματικών** στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός **10 εργάσιμων ημερών** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης από τους αρμόδιους ΕΦ, καταρτίζεται από την ΟΤΔ ενιαίος Πίνακας Αποτελεσμάτων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις, βάσει των διαθέσιμων πιστώσεων. Η ΟΤΔ είναι αρμόδια για τη συγκέντρωση του συνόλου των αποτελεσμάτων αξιολόγησης από τους κατά περίπτωση αρμόδιους ΕΦ και την έκδοση εγγράφου που περιλαμβάνει τον ενιαίο πίνακα αποτελεσμάτων.

Ο δυνητικός δικαιούχος δύναται να ενημερώνεται ηλεκτρονικά για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης μέσω του ΟΠΣΚΑΠ ή με κοινοποίηση στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί με την αίτηση στήριξης. Τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά / νομιμοποιητικά έγγραφα για την υλοποίηση της πράξης, των οποίων η προσκόμιση δεν απαιτείται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, ενδεικτικά α) δικαιολογητικά σύστασης του νομικού προσώπου για τους υπό-σύσταση φορείς, β) δικαιολογητικά που αναφέρονται στην υποβληθείσα Υπεύθυνη Δήλωση, κ.λπ.), προσκομίζονται το αργότερο έως την ημερομηνία υποβολής του πρώτου αιτήματος πληρωμής. Στο χρονικό αυτό διάστημα, οι ενέργειες υλοποίησης της πράξης, πραγματοποιούνται με ευθύνη του δικαιούχου. Επίσης, με την έκδοση της απόφασης ένταξης προσκομίζονται στον αρμόδιο ΕΦ και τα απαραίτητα δικαιολογητικά σύστασης του νομικού προσώπου για τους υπό-σύσταση φορείς.

Ο Πίνακας Αποτελεσμάτων που συντάσσεται από την ΕΥΔ Προγράμματος της οικείας Περιφέρειας ή την ΕΥΕ ΠΑΑ, αποστέλλεται στην ΟΤΔ, η οποία εκδίδει ενοποιημένο Πίνακα Αποτελεσμάτων. Ο ενοποιημένος πίνακας κοινοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο από την ΟΤΔ. Ο ενοποιημένος πίνακας κοινοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο από την ΟΤΔ. Ο ενοποιημένος Πίνακας Αποτελεσμάτων αποστέλλεται από την ΟΤΔ στην ΕΥΔ Προγράμματος της οικείας Περιφέρειας και την ΕΥΕ ΠΑΑ.

6.2 Στο πλαίσιο εξέτασης τυχόν σύγκρουσης συμφερόντων, αν η ΟΤΔ της Αναπτυξιακής Δράμας ΑΕ διαπιστώσει ότι κάποιος δυνητικός δικαιούχος εμπίπτει στις περιπτώσεις του ορισμού ως Μέλος ΟΤΔ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) τότε προβαίνει σε έλεγχο πληρότητας και ορθότητας του αιτήματος

του δικαιούχου και ακολούθως διαβιβάζει εγγράφως τυχόν παρατηρήσεις στον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ.

Ο έλεγχος αυτός αφορά στην εξέταση της πληρότητας των καταχωρήσεων και των δικαιολογητικών που είναι υποχρεωμένος ο δυνητικός δικαιούχος να αναρτήσει στο ΟΠΣΚΑΠ, καθώς και στον έλεγχο τυχόν προφανών λαθών που διαπιστωθούν σε αυτά.

Αν μετά την έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων προκύψει οποιαδήποτε αλλαγή που καθιστά κάποιο δυνητικό δικαιούχο ως Μέλος της ΟΤΔ, σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό στο άρθρο 2 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 (Β' 4030) κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων τότε η ΟΤΔ οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ.

Παράλληλα, αν διαπιστωθεί ότι εκ παραδρομής η αξιολόγηση αίτησης στήριξης Μέλους της ΟΤΔ, διενεργήθηκε από την ΟΤΔ, τότε η ΟΤΔ ενημερώνει άμεσα τον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ, προκειμένου να προβεί σε νέα αξιολόγηση και τυχόν σχετική απόφαση της ΕΔΠ θεωρείται άκυρη και πρέπει να εκδοθεί νέα χωρίς να περιλαμβάνει το συγκεκριμένο Μέλος ΟΤΔ.

Για τον ενοποιημένο πίνακα αποτελεσμάτων ή πίνακα κατάταξης δεν απαιτείται έκδοση απόφασης της ΕΔΠ. Αν μετά την ένταξη προκύψει οποιαδήποτε αλλαγή που καθιστά κάποιο δικαιούχο ως Μέλος ΟΤΔ, η ΟΤΔ οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον αρμόδιο κατά περίπτωση ΕΦ και να προβεί στις απαραίτητες σχετικές ενέργειες στο ΟΠΣΚΑΠ.

6.3 Κατά του πορίσματος αξιολόγησης της αίτησης στήριξης, ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να ασκήσει άπαξ ένσταση, κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999 (Α' 45).

Η ένσταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΚΑΠ, με συμπλήρωση των σχετικών πεδίων, εντός ανατρεπτικής **προθεσμίας των δέκα (10) ημερολογιακών ημερών** από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης του πορίσματος της παρ. 1 και το αποδεικτικό κατάθεσης της ένστασης αποστέλλεται στην ΟΤΔ.

Η ένσταση εξετάζεται από την Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών εντός δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την επομένη της ημερομηνίας άσκησης της.

Η απόφαση επί της ένστασης που υποβλήθηκε στο ΟΠΣΚΑΠ κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει ο δυνητικός δικαιούχος στην αίτηση στήριξης.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων και την τυχόν μεταβολή των πόρων των υπο-παρεμβάσεων της πρόσκλησης, συντάσσεται ο Πίνακας Κατάταξης, ο οποίος δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο.

Ο Πίνακας Κατάταξης που συντάσσεται από την ΕΥΔ Προγράμματος της οικείας Περιφέρειας ή την ΕΥΕ ΠΑΑ, αποστέλλεται στην ΟΤΔ, η οποία εκδίδει ενιαίο Πίνακα Κατάταξης. Ο ενιαίος πίνακας κοινοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους με κάθε πρόσφορο μέσο από την ΟΤΔ.

Ο ενιαίος Πίνακας Κατάταξης, δημιουργείται και οριστικοποιείται στο ΟΠΣΚΑΠ και αποστέλλεται από την ΟΤΔ στην ΕΥΔ Προγράμματος της οικείας Περιφέρειας και την ΕΥΕ ΠΑΑ.

Σε περίπτωση ισοβαμίας, εντάσσονται όλες οι αιτήσεις που ισοβαθμούν μέχρι εξάντλησης του προϋπολογισμού της υπο-παρέμβασης. Σε αντίθετη περίπτωση εντάσσονται μόνο οι αιτήσεις, που έλαβαν υψηλότερη βαθμολογία στο/στα κριτήριο/α επιλογής με την μεγαλύτερη βαρύτητα, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πιστώσεις και με τα οριζόμενα στην παρ.7 του άρθρου 14Α της υπ' αριθμ. 161876/22-06-2026 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030), υπό την προϋπόθεση ότι η

βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από τριάντα (30) μονάδες, για το σύνολο των υπο-παρεμβάσεων της παρούσας.

Από την ημερομηνία κοινοποίησης του Πίνακα Κατάταξης στους δυνητικούς δικαιούχους, θα πρέπει **εντός 15 εργάσιμων ημερών** να προσκομίσουν τα συμφωνητικά ή τα συμβόλαια που αφορούν το γήπεδο ή το οικόπεδο ή/και το ακίνητο όπου θα υλοποιηθεί η πράξη, σε περίπτωση που δεν τα είχαν προσκομίσει κατά την υποβολή αίτηση στήριξης και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό ζητηθεί από τον αρμόδιο ΕΦ κατά την αξιολόγηση, προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα.

- 6.4** Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης και αφού ολοκληρωθεί ο προενταξιακός έλεγχος σώρευσης για τις πράξεις που αφορούν σε καθεστώτα de minimis εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων από τον αρμόδιο ΕΦ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και τη διαδικασία Ι.2.4 του ΣΔΕ.

Η Απόφαση Ένταξης αποστέλλεται στους δικαιούχους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΣΣ ΚΑΠ λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσης ή μη τήρησης των όρων της, ή απόκλισης υλοποίησης βάσει του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και τη διαδικασία Ι.2.5 του ΣΔΕ.

Οι δικαιούχοι έχουν το δικαίωμα να παραιτηθούν από την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

- 6.5** Αν μετά από ένα έτος από την έκδοση της απόφασης ένταξης δεν έχει υποβληθεί από τον δικαιούχο αίτημα ελέγχου νομιμότητας σταδίου εξέλιξης δημόσιας συμβάσης, γίνεται ανάκληση της απόφασης ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση δεν αποτελεί υπαιτιότητα του δικαιούχου.
- 6.6** Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει αίτημα πληρωμής μεγαλύτερο ή ίσο με ποσοστό 15% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης, εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης ένταξης και σε περίπτωση μη υποβολής ανακαλείται η απόφαση ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ. Λεπτομέρειες για την υποχρέωση αυτή, αναλύονται στο Κεφάλαιο 3 του Παραρτήματος Ι της παρούσας.

7 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την συμπλήρωση και υποβολή των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι: Καραπέτσα Αγάπη με τηλέφωνο επικοινωνίας 2521047610, e-mail: ak@aned.gr και Μανόλης Χατζόπουλος με τηλέφωνο επικοινωνίας 2521047610 e-mail: m.chatzopoulos@aned.gr
- 7.2** Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων ορίζεται ο Ανδρέας Ιατρίδης, τηλέφωνο 2521047610, e-mail: admin@aned.gr σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Κανονισμού 2016/679 και τα άρθρα 5 και 7 του ν. 4914/2022 (Α' 61).
- 7.3** Περαιτέρω πληροφορίες για το ΣΣ ΚΑΠ, το ΣΔΕ του ΣΣ ΚΑΠ, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΣΣ ΚΑΠ, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων,

καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στις ιστοσελίδες www.agrotikianaptixi.gr και <https://leader-el.gr/> ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ <http://www.aned.gr> Οι ανωτέρω δικτυακοί τόποι αποτελούν βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΣΣ ΚΑΠ και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

- 7.4** Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως η οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΠ

Μιχάλης Μουρβετίδης

Πρόεδρος Δ.Σ. Αναπτυξιακής Δράμας Α.Ε.

Συνημμένα:

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr και της ΟΤΔ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΡΑΜΑΣ ΑΕ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ www.aned.gr

1. Έντυπο Αίτησης Στήριξης-Υπεύθυνη Δήλωση.
2. Οδηγός Υποβολής-Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης *(Περιέχει μεταξύ άλλων Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Διευκρινήσεις επί των κριτηρίων, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά κ.τ.λ.)*.
3. Υπόδειγμα εγγράφου για την υποβολή συμπληρωματικών/διευκρινιστικών στοιχείων.
4. Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.
5. Οδηγός Δημοσιότητας της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ.
6. Προδιαγραφές για Μελέτη Συνολικής Θεώρησης Αισθητικής και Λειτουργικής Αναβάθμισης ή Ανάδειξης Οικισμού ή Τμήματος αυτού.
7. Οδηγός απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών.
8. Εγκεκριμένο Τοπικό Πρόγραμμα της ΟΤΔ.
9. Υπόδειγμα Κανονισμού Αναθέσεων συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, για πράξεις που δεν εκτελούνται με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων
10. Πίνακας Περιεχομένων Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης
11. Υποστηρικτική λίστα στην αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων και στην επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
12. Πρότυπο Υπεύθυνης Δήλωσης σχετικά με τη μη σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831.
13. Οδηγίες Υποβολής Αίτησης Στήριξης Δημοσίου Χαρακτήρα ΟΠΣΚΑΠ 2023-2027
14. Υπόδειγμα πινάκων αιτούμενου Προϋπολογισμού (.xls)
15. Υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030)].ΚΑ 161876 (Β' 4030)
16. Οδηγός καθορισμού και εφαρμογής καινοτόμων πράξεων
17. Υπ' αριθ. 66021/30-06-2022 Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (3359).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΣΣ ΚΑΠ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εκτέλεση των πράξεων εθνικό δίκαιο, τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης, τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και να αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το ΣΔΕ του ΣΣ ΚΑΠ όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης όπως ισχύει [υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030)].

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 23 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030).
- (ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης ή όπως αυτό έχει καθοριστεί από την ΟΤΔ.

Οι δικαιούχοι **οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο** της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης καθώς και να υποβάλουν οριστικοποιημένο τελικό αίτημα πληρωμής στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα, το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη της προγραμματικής περιόδου

Η μη τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης και της προθεσμίας υποβολής οριστικοποιημένου τελικού αιτήματος πληρωμής, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης αυτομάτως, από τον αρμόδιο ΕΦ. Αν έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, επιστρέφεται από τον δικαιούχο της πράξης με τη διαδικασία ανάκτησης του ποσού ως αχρεωστήτως καταβληθέντος.

Σε περιπτώσεις μη υπαιτιότητας του δικαιούχου (π.χ. ανωτέρα βία, ιατρικούς λόγους, καθυστερήσεις παραλαβής εξοπλισμού κ.λ.π.), το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα μπορεί να παραταθεί, μετά από αίτημα του δικαιούχου, εισήγηση από τον αρμόδιο ΕΦ και σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ, με την προϋπόθεση ότι η εκκαθάριση και εκταμίευση της πράξης πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονιστικούς όρους.

Σε ειδικές περιπτώσεις, και κατόπιν εισήγησης από την ΕΥΕ ΠΑΑ, οι ΕΦ δύναται να προβαίνουν σε οριζόντια παράταση του χρονοδιαγράμματος των πράξεων.

Οι δικαιούχοι μπορούν να αιτηθούν παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και στο κεφάλαιο Ι.3 του ΣΔΕ, όσον αφορά

έργα που υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Αντίστοιχα, για τα έργα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ακολουθούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και στη διαδικασία Ι.3.4 του ΣΔΕ (αναφορικά με τις ενέργειες στο ΟΠΣΚΑΠ).

- (iii) Να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα έργα ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ισχύον ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο και ανάλογα με τη φύση της πράξης.
- (iv) Να λαμβάνουν έγκριση για τις διαδικασίες της δημοπράτησης, υπογραφής της σύμβασης και τροποποίησης αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και στο κεφάλαιο Ι.3 του ΣΔΕ, καθώς και τροποποίησης της πράξης σε έργα που δεν υλοποιούνται με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και στη διαδικασία Ι.3.4 του ΣΔΕ (αναφορικά με τις ενέργειες στο ΟΠΣΚΑΠ).

Όσον αφορά πράξεις που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αν αυτές εκτελεστούν με αυτεπιστασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. β του άρθρου 134 και στο άρθρο 177 του ν. 4412/2016 (Α' 147), ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, ώστε να εξεταστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης. Για τυχόν τροποποιήσεις της απόφασης, θα πρέπει να υποβάλλει αίτημα τροποποίησης στην αρμόδια ΟΤΔ. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

- (v) Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αναρτούν στο ΟΠΣΚΑΠ ή/και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο ή/και τις απαιτήσεις του αρμόδιου ΕΦ.
- (vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εισαγωγή δεδομένων και εγγράφων που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο των πράξεων που υλοποιούν, στο ΟΠΣΚΑΠ, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων αυτών.
- (vii) Να μη μεταβάλλουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ενισχυόμενης πράξης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης χωρίς να έχει προηγηθεί σχετικό αίτημα τροποποίησης στην ΟΤΔ και έγκριση από τον αρμόδιο ΕΦ. Αν κατόπιν σχετικού ελέγχου, διαπιστωθεί μεταβολή η οποία αντίκειται στο εθνικό και κανονιστικό θεσμικό πλαίσιο ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης και η δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί επιστρέφεται με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- (viii) Να μη χρησιμοποιούν πάγια στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, για δραστηριότητες που έρχονται σε αντίθεση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της αίτησης στήριξης. Αν αυτό διαπιστωθεί από τον αρμόδιο ΕΦ ή τους αρμόδιους φορείς, κατά την διάρκεια υλοποίησης της πράξης, τότε η δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί για τα συγκεκριμένα πάγια, επιστρέφεται με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- (ix) Να μη μεταβιβάζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα, κυριότητας του δικαιούχου και τουλάχιστον ίσης αξίας και δυναμικότητας, τα οποία να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της λειτουργίας της πράξης. Ο δικαιούχος οφείλει να γνωστοποιήσει την αντικατάσταση στην ΟΤΔ άμεσα, η οποία ενημερώνει τον αρμόδιο ΕΦ στην περίπτωση που απαιτείται.
- (x) Να μην δημιουργούν τεχνητούς τρόπους παραβίασης των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Αν διαπιστωθεί κατά την αξιολόγηση της αίτησης στήριξης, αυτή απορρίπτεται και επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 1 του άρθρου 43 περί δήλωσης ψευδών στοιχείων.
Αν διαπιστωθεί κατά την παρακολούθηση/πληρωμή του έργου, ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης και τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση επιστρέφεται στο σύνολό της με τη διαδικασία ανάκτησης των ποσών ως αχρεωστήτως καταβληθέντων.
- (xi) Να παράσχουν στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΣΣ ΚΑΠ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.
- (xii) Για έργα κατασκευής δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων, οι δικαιούχοι των πράξεων που θα ενταχθούν πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».
- (xiii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (xiv) Για τα κριτήρια επιλογής η επίτευξη των οποίων επιτυγχάνεται σε χρόνο μεταγενέστερο της υποβολής αίτησης στήριξης, ο δικαιούχος έχει την πλήρη υποχρέωση επίτευξης τους. Αν κατά την υλοποίηση της πράξης ή ακόμα και ύστερα από την ολοκλήρωση αυτής, κατά τη περίοδο που ισχύουν οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις, διαπιστωθεί από τους αρμόδιους φορείς, η μη τήρηση κάποιου ή κάποιων από τα κριτήρια επιλογής και η εκ νέου βαθμολόγηση της πρότασης τη θέτει ως μη επιλέξιμη για χρηματοδότηση, τότε ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης και τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση επιστρέφεται στο σύνολό της με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- (xv) Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών. Σε περίπτωση αλλαγής της ηλεκτρονικής διεύθυνσης πρέπει να ενημερώνεται η ΟΤΔ, η οποία εν συνεχεία ενημερώνει τον αρμόδιο ΕΦ ή/και τον Οργανισμό Πληρωμών ή τον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, όταν απαιτείται.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ-ΠΛΗΡΩΜΕΣ

- (i) Να υποβάλουν αίτημα προκαταβολής/πληρωμής, μαζί με όλα τα συνημμένα δικαιολογητικά που απαιτούνται, στο ΟΠΣΚΑΠ.

Παρέχεται η δυνατότητα να υποβληθούν ένα ή περισσότερα αιτήματα προκαταβολής, όπου το ύψος της ανέρχεται σε ποσοστό έως 50% της εγκεκριμένης δημόσιας ενίσχυσης που

υπολείπεται για την ολοκλήρωση της πράξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και τη διαδικασία Ι.4.1 του ΣΔΕ.

Η υποβολή και διοικητικός έλεγχος του αιτήματος πληρωμής, καθώς και η καταβολή της δημόσιας ενίσχυσης, γίνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 21Α της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και τις διαδικασίες Ι.4.4 και Ι.4.5 του ΣΔΕ.

Το πρώτο αίτημα πληρωμής δαπανών του δικαιούχου συνοδεύεται από τις απαιτούμενες νόμιμες άδειες και βεβαιώσεις δημοσίων αρχών που διέπουν, κατά περίπτωση, τη νομιμότητα υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου.

Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που δεν εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να έχει υποβληθεί από τον δικαιούχο αίτημα πληρωμής μεγαλύτερο ή ίσο με ποσοστό 15% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης, εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έκδοση της απόφασης ένταξης και σε περίπτωση μη υποβολής ανακαλείται η απόφαση ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ.

Τα επόμενα αιτήματα θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα ή ίσα ποσοστού 25% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης. Για το τελικό αίτημα πληρωμής δεν απαιτείται συγκεκριμένο ποσοστό.

Η εν λόγω διάταξη δεν έχει εφαρμογή στις πράξεις όπου μία μεμονωμένη διακριτή δαπάνη, με εξαίρεση δαπάνες που αφορούν σε κτηριακές κατασκευές, είναι μεγαλύτερη από το 80% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Οι πληρωμές των έργων γίνονται με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών/ενεργειών που έχουν εκτελεσθεί.

Για τις πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που εκτελούνται με διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων δεν ισχύουν οι παραπάνω περιορισμοί και ακολουθείται η νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων. Ο Οργανισμός Πληρωμών δύναται να καταβάλει το εγκεκριμένο ποσό του αιτήματος πληρωμής με πίστωση απ' ευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό του ανάδοχου του έργου.

Οι δικαιούχοι μπορούν να ανακαλέσουν την αίτηση πληρωμής ή τμήμα αυτής ή/και να διορθώσουν και να προσαρμόσουν την αίτηση ή/και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις διαδικασίες Ι.4.2 και Ι.4.3 του ΣΔΕ.

- (ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (iii) Να εγγράφουν στον προϋπολογισμό του Δήμου τη δαπάνη του έργου, μετά την ένταξη της πράξης, όταν αυτές εκτελούνται από ΟΤΑ Α' βαθμού.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα,

δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, ΕΥΕ ΠΑΑ, Οργανισμό Πληρωμών και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους για την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στον τόπο υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

Σε περίπτωση άρνησης ελέγχου τότε επιστρέφεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Λεπτομέρειες αναφορικά με τους ελέγχους προβλέπονται στο άρθρο 40 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 770) και στο Κεφάλαιο II.2 του ΣΔΕ.

5. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελευταία πληρωμή της πράξης να μην επέλθει:

- α) Παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος.
- β) Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου της πράξης η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.
- γ) Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της ενίσχυσης. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά.

Παράλληλα, υποχρεούνται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην πρόσκληση, ενώ δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο εθνικό ή/και συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε περίπτωση αθέτησης των παραπάνω υποχρεώσεων, επιβάλλεται επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις.

Για πράξεις που αφορούν σε επενδύσεις που έχουν ολοκληρωθεί και υλοποιήθηκαν σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί επίσημα ως πληγείσες από φυσικές καταστροφές, εφόσον δεν έχουν υποστεί ζημιές που αλλοιώνουν το φυσικό τους αντικείμενο, απαλλάσσονται από την εξέταση της επίτευξης των στόχων που αφορούν σε οικονομικά στοιχεία κατά τον έλεγχο

μακροχρονίων υποχρεώσεων. Αν έχουν καταστραφεί σε βαθμό που τις θέτει σε μη λειτουργική κατάσταση, κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του δικαιούχου προς την ΕΥΕ ΠΑΑ μέσω της ΟΤΔ, δύναται να εξαιρεθούν από τον έλεγχο μακροχρονίων υποχρεώσεων χωρίς την απαίτηση για ανάκτηση του ποσού ενίσχυσης ως αχρεωστήτως καταβληθέντος. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η έκδοση σχετικής απόφασης από τον αρμόδιο φορέα.

Λεπτομέρειες αναφορικά με τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις των δικαιούχων προβλέπονται στο άρθρο 24 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) όπως ισχύει.

6. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 και Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137))
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινής απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030) και σύμφωνα με τον συνημμένο Οδηγό Δημοσιότητας.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Όταν διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος στην αίτηση στήριξης δηλώνει ψευδή στοιχεία ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμέλειας, προκειμένου να λάβει ενίσχυση, η αίτηση στήριξης απορρίπτεται. Ο αρμόδιος ΕΦ ενημερώνει την ΕΥΕ ΠΑΑ, η οποία, εφόσον συμφωνεί με τους ισχυρισμούς του αρμόδιου ΕΦ, ενημερώνει και τους υπόλοιπους ΕΦ. Ο δικαιούχος αποκλείεται από την παρέμβαση Π3-77-4.1 όλων των Τοπικών Προγραμμάτων για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης, καθώς και για το επόμενο.

Για τις αιτήσεις στήριξης και τις αιτήσεις πληρωμής, αν προσκομίστούν παραποιημένα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από αρχές - φορείς (μη έγκυρα ή πλαστά στοιχεία), αυτό οδηγεί σε ανάκληση της απόφασης ένταξης και ανάκτηση τυχόν ποσού χορήγησης που έχει καταβληθεί, ως αχρεωστήτως καταβληθέν.

Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την αίτηση του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

Όταν διαπιστωθεί από τον αρμόδιο ΕΦ ή άλλους αρμόδιους φορείς ότι κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της πράξης δεν τηρούνται οι κανόνες δημοσιότητας, γίνεται σύσταση συμμόρφωσης στον δικαιούχο. Εάν επαναληφθεί η παράβαση, επιβάλλεται κύρωση στο δικαιούχο που αντιστοιχεί στο 5% της δημόσιας δαπάνης της πράξης.

Οι μειώσεις, απορριπτικές αποφάσεις, ανακτήσεις και κυρώσεις του παρόντος άρθρου επιβάλλονται με την επιφύλαξη πρόσθετων κυρώσεων σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου.

Λεπτομέρειες αναφορικά με την επιβολή κυρώσεων στους δικαιούχους προβλέπονται στο άρθρο 43 της υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Β' 4030).